

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله عقیده اسلامی ۲۶

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على
رسول الله و على آله و اصحابه الى يوم الدين و
اما بعد :

تعریف صحابه:

صحابه به کسی گفته می شود که در حالت اسلام پیامبر
صلی الله علیه وسلم را ملاقات نموده و مسلمان از دنیا رفته
است.

واجب بودن محبت و دوست داشتن آنها: صحابه، بهترین
قربنها و برگزیده و افضل این امت بعد از پیامبر صلی الله علیه
وسلم می باشند بر ما واجب است که آنها را دوست داشته
باشیم و نسبت به آنها با محبت باشیم و از آنها راضی بوده و
جایگاه آنها را حفظ کنیم. محبت آنها بر هر مسلمانی واجب
است و محبت آنها جزو دین و ایمان و باعث نزدیکی به
پروردگار می شود و بغض و تنفر از آنها کفر و نافرمانی
است. آنها حمل کننده این دین بوده اند؛ طعنه زدن بر آنها،
طعنه زدن بر دین است زیرا ما از طرف آنها دین را دریافت
نموده ایم بعد از اینکه آن را تازه و شاداب از زبان رسول الله
صلی الله علیه وسلم دریافت کردند و آن را برای ما بطور
کامل و خال صلی الله علیه وسلم از هرگونه تغییر و
دگرگونی بازگو نمودند و دین را در تمام دنیا در کمتر از
بیست و پنج سال انتشار دادند و خداوند بر دست آنها
سرزمینهای دنیا را فتح گردانید و مردم دسته دسته داخل دین
خدا شدند.

کتاب و سنت بر واجب بودن دوستی و محبت صحابه تأکید
دارد زیرا آن، دلیل بر راستی ایمان شیخ صلی الله علیه وسلم

است. خداوند در کتابش می فرماید: ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ

وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ﴾ (توبه ۷)

«مردان و زنان مؤمن دوستدار یکدیگرند»

آن هنگامه اصحاب پیامبر صلی الله علیه وسلم با ایمانشان از
دیگران جدا شدند بلکه آنها برترین مؤمنان بخاطر ترکیه
شدن آنها توسط خدا و رسولش می باشند پس دوستی و
محبت آنها دلیل ایمان است کسی که این صفات در او باشد
دلیل بر این است که آن شخص ایمان دارد.

و از سنت حدیث انس از پیامبر صلی الله علیه وسلم می باشد
که می فرماید: «آيَةُ الْإِيمَانِ حُبُّ الْأَنْصَارِ وَآيَةُ النِّفَاقِ
بُغْضُ الْأَنْصَارِ» «نشانه ایمان، دوستی با انصار و نشانه نفاق،
دشمنی با انصار است». بخاری (۱۷)

نصوص در این باره بسیار است، که این کتاب گنجایش ذکر
آن را ندارد بر اینکه پیامبر صلی الله علیه وسلم به بهترین
شیوه بر آنچه بر دوستی صحابه رضی الله عنهم از آثار و
نشانه های پاک در دنیا و آخرت مترتب میگردد، را روشن
نموده و جای هیچگونه شک و شبهه باقی نمی گذارد.
از نشانه های خوب دوستی آنها در دنیا رستگاری، پیروزی و
نصرت و یاری است. الله تعالی می فرماید:

﴿وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ
هُمُ الْغَالِبُونَ﴾ (مائده ۵۶)

«هرکس خدا، رسول و کسانی را که ایمان آورده اند،
دوست خود بداند همانا حزب خدا همان پیرومندان هستند»
ابن کثیر می گوید: (كل من رضى بولاية الله
ورسوله والمؤمنين فهو مفلح في الدنيا والاخرة)

وَمَنْصُورٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) «هر کس به دوستی و ولایت الله، پیامبر و مؤمنان راضی باشد او در دنیا و آخرت رستگار و پیروز است».

و از نتایج محبت آنها در آخرت حشر شدن با آنهاست همانگونه که پیامبر صلی الله علیه وسلم در حدیث عبدالله بن مسعود رضی الله عنه می فرماید:

«جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ تَقُولُ فِي رَجُلٍ أَحَبَّ قَوْمًا وَلَمْ يَلْحَقْ بِهِمْ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ»

«مردی پیش رسول الله صلی الله علیه وسلم آمد و گفت: ای رسول خدا چه می گویی در مورد مردی که دسته ای را دوست دارد اما به آنها ملحق نشده است. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: هر کس با کسی است که او را دوست دارد». بخاری (۶۱۶۸)

برای همین اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم به وسیله محبت نمودن به ابوبکر و عمر به خداوند تقرب می جستند و آن را از بهترین اعمال خود به حساب می آوردند و به آن نزد خدا امیدوار بودند (که با آنها محشور گردند).

امام بخاری از انس بن مالک رضی الله عنهم روایت می کند که: «أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ السَّاعَةِ فَقَالَ مَتَى السَّاعَةُ قَالَ وَمَاذَا أَعَدَدْتَ لَهَا قَالَ لَا شَيْءَ إِلَّا أَنِّي أَحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ قَالَ أَنْسَ فَمَا فَرِحْنَا بِشَيْءٍ فَرِحْنَا بِقَوْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ قَالَ أَنْسَ فَأَنَا أَحِبُّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ

وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ مَعَهُمْ بِحَبِّي إِيَّاهُمْ وَإِنْ لَمْ أَعْمَلْ بِمِثْلِ أَعْمَالِهِمْ

«مردی از نبی اکرم صلی الله علیه وسلم در مورد قیامت، پرسید و گفت: قیامت کی بر پا می شود؟ رسول اکرم صلی الله علیه وسلم فرمود: «برای آن، چه تدارک دیده ای؟» گفت: چیزی آماده نکرده ام جز اینکه خدا و رسولش را دوست دارم. پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «تو روز قیامت با کسی همراه خواهی بود که او را دوست داری». انس می گوید: هیچ چیزی ما را به اندازه این سخن نبی اکرم صلی الله علیه وسلم خوشحال نکرد که فرمود: «تو با کسی همراه خواهی بود که او را دوست می داری». انس رضی الله عنه ادامه داد: من نبی اکرم صلی الله علیه وسلم، ابوبکر و عمر رضی الله عنهم را دوست دارم و بخاطر همین دوستی، امیدوارم که روز قیامت، همراه آنان باشم اگر چه اعمالم مانند اعمال آنها نیست». بخاری (۳۶۸۸)

واجب بودن اعتقاد به فضیلت و عدالت آنها و دست برداشتن از مشاجراتی که بین آنها روی داده در پرتو دلایل شرعی:

فضیلت آنها: الله تعالی صحابه را ثنا و ستایش می کند و از آنها راضی و به آنها وعده نیکو داده است همچنانکه می فرماید:

«وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ» (توبه ۱۰۰)

«پیشی گیرندگان آغازین از مهاجر و انصار و کسانی که به نحو احسن از آنها پیروی کردند خداوند از آنها راضی و آنها نیز از پروردگار خویش راضی هستند و برای آنها باغهایی است که از زیر آن نهرها جاری است در آن برای همیشه می مانند و آن رستگاری بزرگ است» و می فرماید: «لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ» (فتح ۱۸)

«به تحقیق خداوند از مؤمنانی که در زیر درخت با تو بیعت نمودند راضی شد»

و می فرماید: «لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصَرُونَ لِلَّهِ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ» وَالَّذِينَ تَبَوُّوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ خُبْرُونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُوا فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنًا فَلْيُتْلِكْ هُمُ الْمُفْلِحُونَ» وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ» (حشر ۸-۱۰)

«اختصاص به فقیران مهاجری دارد که از دیار و اموالشان رانده شدند فضل و خشنودی خدا را می خواهند و خدا و پیامبرش را یاری می دهند اینها همان راستگویانند. و کسانی که قبل از آنها در مدینه بودند و ایمان آوردند هر کس را که به سوی آنها کوچ کرده دوست دارند و در دلهایشان نسبت به آنچه به آنها داده شده حسدی نمی یابند هر چند خودشان

محتاج و نیازمند هستند آنها را بر خود مقدم می دارند و هر کس از بخیلی و حریصی نفس خود مصون ماند آنها هستند که رستگار می شوند و کسانی که بعد از آنها آمدند و می گویند: پروردگارا بر ما و بر برادران ما که در ایمان بر ما پیشی گرفتند ببخش و در گذر و در دلهايمان نسبت به کسانی که ایمان آورده اند کینه ای مگذار پروردگارا همانا تو رؤف و مهربانی».

این آیات بزرگوار بر فضل و بزرگی صحابه و ستایش مهاجرین و انصار، اهل بدر، اهل بیعت رضوان کسانی که زیر درخت با پیامبر صلی الله علیه وسلم بیعت نمودند و هر آنچه از شرف و بزرگی صحابه بدست می آید، و وصف کسانی است که بعد از آنها آمدند به اینکه برای گذشتگان از صحابه طلب استغفار می کنند و از الله تعالی می خواهند که در دلهایشان کینه ای نسبت به کسانی که ایمان آورده اند قرار ندهد، دلالت دارد.

همچنانکه این آیات و آیات دیگر که قابل شمارش نیستند بر راضی بودن از آنها و بشارتشان به بهشت و رسیدن به رستگاری بزرگ و مدح و ستایش آنها و ذکر بعضی از صفات آنها از جمله، دوستی، ایثار، جوانمردی، بخشش، محبت برادران مسلمانان، و نصرت دادن دین خدا و چیزهای دیگر از اوصاف بزرگ و ذکر زیبا از آنچه در وجود آنها بود، دلالت می نماید.

پیامبر صلی الله علیه وسلم در احادیث بسیاری آنها را ستایش می کند که از جمله مسلم از جابر بن عبد الله روایت می کند که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «لَا يَدْخُلُ النَّارَ

إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْ أَصْحَابِ الشَّجَرَةِ أَحَدَ الَّذِينَ بَايَعُوا تَحْتَهَا

«هیچیک از کسانی که زیر درخت بیعت نمودند ان شاء الله داخل آتش نمی شوند». مسلم (۲۴۹۶)

بعضی از احادیث بصورت عام و در مورد فضل و بزرگی تمام صحابه و بعضی از آنها در فضل اهل بدر و بعضی از آنها بصورت خاص در مورد تک تک صحابه آمده است. بر مسلمان واجب است که این نصوص را تطبیق دهد و تمام صحابه را دوست داشته باشد و نسبت به آنها محبت داشته و از آنها راضی باشد و از آنها به نیکی یاد کند و به آنها اقتدا نماید و بر راه و منهج آنها گام بردارد.

واجب است از مشاجراتی که بین صحابه روی داده دست برداریم و حکم کسی که به آنها دشنام دهد:

دانستیم که اصحاب پیامبر صلی الله علیه وسلم بعد از او نمونه های برگزیده از این امت هستند؛ آنها سبقت گیرندگان در اسلام و پرچم هدایت و چراغ تاریکی هستند و ایشان کسانی هستند که در راه خدا به بهترین شیوه جهاد نمودند و از

آزمایش به بهترین شیوه در حمایت و پشتیبانی از کیان اسلام در آمدند تا آنجا که خداوند بر دست آنها در زمین دین را ثابت و استوار گرداند. پس کسی که از مقام و منزلت آنها بکاهد یا به آنها دشنام دهد یا به یکی از آنها دشنام دهد او از بدترین مخلوقات است زیرا عمل او تجاوز و دست درازی به تمام دین است. و هر کس آنها را کافر یا معتقد به مرتد بودن آنها باشد پس او اولی تر به کفر و رده است زیرا هر کس بعد از آنها هر عملی انجام دهد هرگز به درجات پایین آنها نیز نخواهد رسید. در صحیحین از ابوسعید خدری ثاب است

که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «لَا تَسُبُّوا أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِي فَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَوْ أَنْفَقَ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا مَا أَدْرَكَ مَدَّ أَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيفَهُ» (اصحاب مرا دشنام

ندهید. زیرا اگر یکی از شما به اندازه کوه احد، طلا انفاق کند، با یک یا نصف مدی که اصحاب من انفاق می کنند، برابری نمی کند) مد، پیمانه ای است که برخی آنها به اندازه پُری دو کف دست دانسته اند». بخاری (۳۶۷۳)

حدیث بر تحریم دشنام دادن اصحاب رضی الله عنهم دلالت دارد و تأکید دارد بر اینکه هیچکس به درجه آنها نمی رسد گرچه هر عمل بزرگی را انجام دهد.

بر مسلمانان واجب است که به عدالت آنها معتقد و از آنها راضی باشند و از مشاجرات بین آنها دست بردارند و در اختلافی که بین آنها روی داده داخل نشوند نهانی های آنها را به خداوند متعال بسپارند. عمر بن عبدالعزیز: می گوید: (أُولَئِكَ قَوْمٌ طَهَّرَ اللَّهُ أَيْدِيَنَا مِنْ دِمَائِهِمْ،

فلنطهر ألسنتنا من أعراضهم) «آنها دسته ای بودند که خداوند دست ما را از خونتشان محفوظ نمود پس زبانمان را از ایراد گرفتن آنها پرهیزیم».

خلاصه سخن اینکه اهل سنت تمام اصحاب را دوست دارند و به منازل و جایگاهی که استحقاق آن را دارند از روی عدل و انصاف و نه از روی تعصب و آرزو می دهد. که تمام تعصب و آرزو از ظلمی است که از حد گذشته است.

خلفای راشدین و عشره مبشره:

خلفای هدایت کننده عبارتند از: ابوبکر صدیق، عمر بن خطاب (الفاروق)، ذوالنورین عثمان بن عفان، ابوسبطين علی بن ابی طالب رضی الله عنهم و ارضاهم.

جایگاه و منزلت خلفای راشدین و واجب بودن تبعیت از آنها:

خلفای راشدین افضل صحابه هستند و این خلفای راهنما و هدایت کننده کسانی هستند که رسول الله صلی الله علیه وسلم به تبعیت و پیروی از آنها و متمسک شدن به هدایتشان امر نموده است. همانگونه که در حدیث عریض بن ساریه رضی الله عنه آمده که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «أَوْصِيَكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَالتَّسَمُّعِ وَالطَّاعَةِ وَإِنْ كَانَ عَبْدًا حَبَشِيًّا فَإِنَّهُ مَنِ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسِيرِي اخْتِلَافًا كَثِيرًا فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهَدَّيِّينَ فَمَسُكُوا بِهَا وَغُضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ»

«شما را به تقوای خداوند و اطاعت و فرمانبری سفارش می کنم هر چند بنده ای حبشی باشد. هر ک رضی الله عنه از شما بعد از من زنده باشد اختلافات بسیاری را مشاهده می کند پ رضی الله عنه به سنت من و جانشینان هدایت یافته بعد از من متمسک جوئید و محکم آن را بگیرید و زنه از امورات ایجاد شده در دین پرهیزید چون هر نوآوری بدعت و هر بدعتی گمراهی است». احمد (۴ / ۱۲۹ - ۱۲۷)

فضیلت و بزرگی آنها:

اهل سنت و جماعت اجماع دارند بر اینکه فضیلت خلفا بر حسب ترتیب آنها در خلافت است. ابتدا ابوبکر، سب رضی الله عنه عمر، سب رضی الله عنه عثمان و در آخر علی است. در فضل و بزرگی هریک از آنها احادیث بسیاری وارد شده است که برای هر یک از آنها حدیثی را روایت می کنیم: در

مورد فضیلت ابوبکر رضی الله عنه در صحیحین ثابت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم بر بالای منبرش فرمود: «لَوْ كُنْتُ مَتَّخِذًا خَلِيلًا لَاتَّخَذْتُ أَبَا بَكْرٍ خَلِيلًا لَا تُبْقِيَنَّ فِي الْمَسْجِدِ خَوْضَةً إِلَّا خَوْضَةَ أَبِي بَكْرٍ» «در صورتی که خلیلی برمی گرفتم ابوبکر را خلیل خویش قرار می دادم آگاه باشید همه درهای رو به مسجد جز دروازه ابوبکر بسته شود» بخاری (۳۶۵۴)

در فضیلت عمر رضی الله عنه در صحیحین ثابت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «قَدْ كَانَ يَكُونُ فِي الْأَمَمِ قَبْلَكُمْ مُحَدَّثُونَ فَإِنْ يَكُنْ فِي أُمَّتِي مِنْهُمْ أَحَدٌ فَإِنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ مِنْهُمْ»

«در امتهای پیش از شما کسانی بودند که به آنها الهام می شد اگر چنانچه در امت من کسی باشد آن عمر است» بخاری (۳۶۸۹) . ومسلم (۲۳۹۸)

در فضیلت عثمان رضی الله عنه در حدیث عائشه رضی الله عنها که طولانی است آمده که گفت: «دَخَلَ أَبُو بَكْرٍ ثَمَّ عُمَرُ ثَمَّ عُثْمَانُ وَعِنْدَمَا رَأَاهُ الرَّسُولُ جَلَسَ عَنْهُ وَسَوَى ثِيَابِهِ فَسَأَلَتْهُ عَائِشَةُ فَقَالَ أَلَا أَسْتَحْيِي مَنْ رَجُلٌ تَسْتَحْيِي مِنْهُ الْمَلَائِكَةُ»

«ابوبکر داخل شد سپس عمر رضی الله عنه داخل گردید و بعد از او عثمان وارد شد در آن هنگام پیامبر که نشسته بود او را دید و لباسش را جمع نمود سپس عائشه از او در این باره سؤال نمود. پیامبر فرمود: آیا از مردی که ملائکه از او حیا می کنند، حیا نکنم» مسلم برقم (۲۴۰۱)

و در فضیلت علی رضی الله عنه از شیخین روایت است که سهل بن سعد رضی الله عنه از پیامبر صلی الله علیه وسلم

روایت می کند که در مورد سپاه خبیر فرمود: «لَأُعْطِيَنَّ الرَّايَةَ الرَّايَةَ غَدًا رَجُلًا يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيُحِبُّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ يَفْتَحُ اللَّهُ عَلَى يَدَيْهِ... فَقَالَ: ادْعُوا لِي عَلِيًّا... فَمَدَفَعَ الرَّايَةَ إِلَيْهِ فَمَفْتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ»

«فردا پرچم را به دست مردی می دهم که خدا و رسول را دوست دارد و خدا و رسولش او را دوست دارند و خداوند بر دست او پیروزی نصیب مسلمانان می گرداند... فیومد: علی را برایم صدا بزنید... پرچم را به او داد پس خداوند بر دست او پیروزی نصیب مسلمانان گرداند». بخاری (۳۷۰۲) . ومسلم (۲۴۰۵)

ده نفری که به آنها هژده بهشت داده شده است:

قبلاً فضیلت صحابه را دانستیم و فهمیدیم که همه آنها عادل هستند و در درجه صحابی بودن بعضی از آنها بر بعضی دیگر فضیلت دارند. افضل صحابه سبقت گیرندگان اولین در اسلام ابتدا مهاجرین سب رضی الله عنه انصار می باشند سب رضی الله عنه اهل بدر، بعد از آنها اهل احد، سب رضی الله عنه اهل جنگ احزاب سب رضی الله عنه اهل بیعت رضوان، سب رضی الله عنه کسانی که قبل از فتح مکه هجرت و جهاد نمودند از درجه و منزلت کسانی که بعد از آن انفاق نمودند و جنگ کردند، بیشتر است. گرچه خداوند به همه آنها وعده نیکو داده است.

افضل و برتر صحابه خلفای راشدین که عبارتند از: ابوبکر صدیق، عمر فاروق، عثمان ذو النورین و ابو السبطين علی بن ابو طالب، سپس عبدالرحمن بن عوف، زبیر بن عوام حواری پیامبر صلی الله علیه وسلم ، طلحه بن عبیدالله، سعد بن ابی

وقاص، امین امت ابو عبیده بن جراح و سعید بن زید بن نفیل رضی الله عنهم اجمعین می باشند.

در فضیلت آنها احادیثی بصورت عموم آمده و کسانی هستند که در مورد آنها بصورت خصوص صلی الله علیه وسلم حدیث آمده است. از جمله احادیث کلی در فضیلت آنها آنچه است که احمد و اصحاب سنن از عبدالرحمن بن احنس رضی الله عنه که او نیز از سعید بن زید رضی الله عنه روایت می کند که گفت: بر رسول الله صلی الله علیه وسلم شهادت می دهم که از او شنیدم، فرمود: «عَشْرَةٌ فِي الْجَنَّةِ النَّبِيُّ فِي الْجَنَّةِ وَأَبُو بَكْرٍ فِي الْجَنَّةِ وَعُمَرُ فِي الْجَنَّةِ وَعُثْمَانُ فِي الْجَنَّةِ وَعَلِيٌّ فِي الْجَنَّةِ وَطَلْحَةُ فِي الْجَنَّةِ وَالزُّبَيْرُ بْنُ الْعَوَّامِ فِي الْجَنَّةِ وَسَعْدُ بْنُ مَالِكٍ فِي الْجَنَّةِ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ فِي الْجَنَّةِ وَلَوْ شِئْتُ لَسَمَّيْتُ الْعَاشِرَ قَالَ فَقَالُوا مَنْ هُوَ فَبَسَّيْتُ قَالَ فَقَالُوا مَنْ هُوَ فَقَالَ هُوَ سَعِيدُ بْنُ زَيْدٍ»

«ده نفر بهشتی هستند. پیامبر صلی الله علیه وسلم بهشتی است. ابوبکر، عمر، عثمان، علی، طلحه، زبیر بن عوام، سعد بن مالک، عبدالرحمن بن عوف بهشتی هستند. و اگر خدا بخواهد نفر دهم هم بهشتی است. گفتند: او کیست؟ سکوت نمود. دوباره از او پرسیدند: او کیست؟ گفت او سعید بن زید رضی الله عنه است». احمد (۱ / ۱۸۸)

پیامبر صلی الله علیه وسلم کسانی دیگر غیر از عشره مبشره را به بهشت مژده داده است از جمله عبدالله بن مسعود، بلال بن رباح، عکاشه بن محصن، جعفر بن ابی طالب و کسانی دیگر که بسیاریند. اهل سنت و جماعت بر آنچه نام او در نص آمده به خاطر شهادت رسول الله صلی الله علیه وسلم بر او، شهادت به بهشتی بودن او می دهند و کسانی که اسمشان در نص نیامده

است برای آنها امید خیر دارند زیرا خداوند به همه آنها وعده بهشت داده است. همانگونه که الله تعالی بعد از بیان صحابه و فضیلت بعضی از آنها بر بعضی دیگر می فرماید: «وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَىٰ» (نساء ۹۵) «خداوند به همه آنها وعده بهشت می دهد».

مذهب اهل سنت در باره تمام مسلمانان این است که آنها را بطور قطع و یقین بهشتی یا جهنمی نمی داند برای نیکوکاران امید ثواب و بر گناهکاران از عذاب خدا می ترسند همراه با اینکه یقین دارند کسی که بر توحید بمیرد در آتش برای همیشه نمی ماند. الله تعالی می فرماید:

«إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ» (نساء ۱۱۶)

«خداوند از اینکه برای او شریک قرار داده می شود را نمی بخشد و جز آن برای هر کس که بخواهد می بخشد».

اهل بیت پیامبر صلی الله علیه وسلم :

تعریف اهل بیت:

اهل بیت به خاندان پیامبر صلی الله علیه وسلم گفته می شود که صدقه دادن بر آنها حرام است. و عبارتند از: خاندان علی بن ابی طالب، خاندان جعفر، خاندان عباس، بنو حارث بن عبدالمطلب و همسران پیامبر ص.

دلایل فضیلت اهل بیت: الله تعالی می فرماید:

«يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا» (احزاب ۳۳)

«خداوند می خواهد آلودگی را از شما اهل بیت دور کند و شما را پاک و پاکیزه گرداند»

و پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «أَذْكُرُكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي» «در مورد اهل بیت من خدا را در نظر داشته باشید». مسلم (۲۴۰۸)

همسران پیامبر صلی الله علیه وسلم جزو اهل بیت بحساب می آیند:

الله تعالی می فرماید:

«يُنْسَاءُ النَّبِيِّ لَسْتَنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ» إِنَّ أَتَقَيَّتَنَ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَأَذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾ (احزاب ۳۲-۳۴)

«ای همسران پیامبر شما مانند هیچ یک از زنان نیستید اگر سر پروا دارید پس به ناز سخن نگویید تا نکند آنکه در دلش مرضی است طمع ورزد، و گفتاری شایسته گوید در خانه هایتان قرار گیرید و مانند روزگار جاهلیت قدیم زیورهای خود را آشکار نکنید و نماز بپا دارید و زکات بدهید و خدا و رسولش را فرمانبرداری کنید. خداوند می خواهد آلودگی را از شما خاندان بزدايد و شما را پاک و پاکیزه گرداند و آنچه را که از آیات خدا و حکمت آمیز در خانه های شما خوانده می شود یاد کنید همانا خداوند دقیق و آگاه است».

امام ابن کثیر: می فرماید: (ثم الذی لا یشک فیہ من تدبر القرآن أن نساء النبی صلی الله علیه وسلم داخلات فی قوله) «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ

الرَّجَسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرُهُمْ تَطْهِيرًا} «آنچه بدون شک با تدبیر در قرآن فهمیده می شود این است که همسران پیامبر صلی الله علیه وسلم داخل در این فرموده خداوند متعال هستند: {إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَهُمْ تَطْهِيرًا} «خداوند می خواهد آلودگی را از شما اهل بیت بزدايد و شما را پاک و پاکیزه گرداند».

چون سیاق کلام خدا خطاب به آنان است و بعد از این آیه میفرماید: {وَأَذْكُرَنَّ مَا يَفْعَلُ فِي بَيْتِكُمْ مِنْ بَإِيتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ} «و آنچه را که از آیات خدا و حکمت آمیز در خانه های شما خوانده می شود یاد کنید» یعنی به آنچه الله تبارک و تعالی بر پیامبرش صلی الله علیه وسلم در خانه های شما از کتاب و سنت نازل می کند عمل کنید.

قتاده و جمعی دیگر از علما گفته اند: (واذکرن هذه النعمة التي خصصتن بها من بين النساء) (تفسیر ابن کثیر ۶ / ۴۱۱) «این نعمت را یاد کنید که خداوند در میان زنان، شما را به آن اختصاصا صلی الله علیه وسلم داده است».

وصیت نهودن نسبت به اهل بیت:

پیشتر حدیث «أذكركم الله في أهل بيتي» «در مورد اهل بیتم خدا را در نظر داشته باشید» بیان شد. اهل سنت آنها را دوست دارند و برایشان احترام قائلند و وصیت رسول الله صلی الله علیه وسلم در مورد آنها را رعایت می کنند زیرا محبت پیامبر صلی الله علیه وسلم و احترام به او ایجاب می کند که این عقیده را در باره آنها داشته باشیم و این محبت به کسانی از اهل بیت اختصاصا صلی الله علیه وسلم دارد که

پیرو سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم و بر دین اسلام پایدار قرار دارند همانگونه که گذشتگان صالح آنها، عباس و علی و پسرانشان بر آن بودند. اما کسی که مخالف سنت است و بر دین اسلام پایبند نباشد اگر از اهل بیت هم باشد نباید محبتش را در دل داشته باشیم.

دیدگاه اهل سنت و جماعت نسبت به اهل بیت دیدگاهی از روی اعتدال و انصاف است. که دینداران و ثابت قدمان اهل بیت را دوست دارند و از کسانی که مخالف سنت و از دین منحرف شده اند هر چند از اهل بیت باشند، اعلان بیزاری می کنند. زیرا صرف اهل بیت بودن و خویشاوندی با پیامبر تا زمانیکه بر دین الله تعالی ثابت قدم نباشد نفعی به حالش ندارد. ابوهیرهس می گوید: رسول الله صلی الله علیه وسلم هنگامی که این آیه:

﴿وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ﴾ (شعراء ۲۱۴)

«و خویشاوندان نزدیکت را انداز کن»

بر او نازل شد، درخواست و فرمود:

«يَا مَعْشَرَ قُرَيْشٍ أَوْ كَلِمَةً نَحْوَهَا اسْتَرَوْا أَنْفُسَكُمْ لَا أَغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا يَا بَنِي عَبْدِ مَنَافٍ لَا أَغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا يَا عَبَّاسُ بْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ لَا أَغْنِي عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَيَا صَفِيَّةُ عَمَّةَ رَسُولِ اللَّهِ لَا أَغْنِي عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَيَا فَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ سَلِينِي مَا شِئْتَ مِنْ مَالِي لَا أَغْنِي عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا»

«ای جماعت قریش! خودتان را نجات دهید که من در روز قیامت نمی توانم به شما نفعی برسانم. ای پسران عبد مناف نمی توانم در هیچ چیزی شما را از خداوند بی نیاز کنم. ای عباس بن عبدالمطلب! نمی توانم در هیچ چیزی تو را از

خداوند بی نیاز کنم. ای صفیه عمه رسول خدا نمی توانم در هیچ چیزی تو را از خداوند بی نیاز کنم. ای فاطمه دختر محمد! از مالم هر چه می خواهی در اختیار قرار می دهم اما نمی توانم در هیچ چیزی تو را از خداوند بی نیاز کنم» بخاری (۴۷۷۱)، و مسلم (۲۰۴).

و در روایتی دیگر آمده: (من بطأ به عمله لم يسرع

به نسبه) «هر کس عملش او را عقب اندازد نسبش او را جلو نخواهد انداخت». مسلم (۲۶۹۹).

اهل سنت و جماعت از کسانی که در محبت بعضی از اهل بیت غلو و زیاده روی می کنند و بر این باورند که معصوم می باشند و نیز از نواصب که با اهل بیت واقعی دشمنی دارند و آنان را مورد طعن و سرزنش قرار می دهند، و از مبتدعین و اهل خرافات که به اهل بیت توسل می کنند و آنان را معبودانی غیر از خداوند می دانند، اعلام برائت و بیزاری می کنند.

اهل سنت در باره اهل بیت و دیگران روشی متعادل و میانه و راهی صحیح انتخاب کرده اند که از افراط و تفریط، ظلم و زیاده روی بدور است.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.
وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین.